

NOVA PRAVDA

Uredništvo in uprava v Ljubljani, Gradišče 7, levo. — Telefon št. 77. — Naročnina 2 din. na mesec. — Posamezna številka 50.
po dogovoru. — Rokopisov ne vračamo. — Poština plačana v gotovini.

Kralj Aleksander I.

8./VI.

Pozdrav naši
kraljevi dvojici!

Kraljica Marija

1922

Pozdrav v imenu našega ubogega proletarca — trpina! — Pozdrav predvsem zato, ker vidimo v kraljevi dvojici simbol pravičnosti in blagostanja in ker smo uverjeni, da bo kraljeva dvojica kot zaščitnica pravice pripomogla tudi ubogemu zatiranemu ljudstvu do pravice, ki vsakomur pripada, do pravice — do življenja, katero mu sedanji vladni režim odreka.

Pozdravljamo pa našo kraljevo dvojico tudi iz ljubezni do naše domovine — naše mlade države, ki ji bo ta zakon pripomogel do one ugledne veljave pred ostalim svetom, ki jo uživajo že davno drugi narodi.

Živela naša prva kraljica, živel kralj Aleksander I.!

Politika v službi kapitala.

Že nad teden dni razburja našo javnost afera demokratske stranke in njene denarne manipulacije. Šepetalo se je o tej zadevi že dolgo, toda gotovega le nihče ni vedel. O »koroškem svinču« se je govorilo sem ter tja in poučeni ljudje so večkrat namigavali, da sicer nekaj vedo, da pa nočejo z barvo na dan. Sedaj je zadeva načeta in je upati, da se popolnoma razčisti. Nihče ni bil bolj poklican da razčisti ozračje, kakor ravno ravnatelj Jadranske banke g. Čiro Kamenarovič, saj je bila vendar cela zadeva v ozki zvezi z Jadransko banko, dokler je bil njen ravnatelj g. Avgust Praprotnik.

Kaj je napotilo g. Kamenaroviča, da je nastopil tako ostro proti demokratom in jih slekel do nazega, nam ni znano. Popolnoma poučeni krogi trdijo, da politika tu ni igrala nobene vloge, temveč edino le gospodarski oziri. Je že mogoče ozir, popolnoma verjetno, saj so gospodarski oziri vedno najvažnejši faktor v človeškem gibanju in tudi cela današnja politika meščanskih strank ni nič drugega, kakor stremljenje po gospodarski premoči, s katero se potem pritiska gospodarsko manj močne sloje ob tla.

G. Kamenarovič je povedal, da je dobivala JDS od Jadranske banke za časa, ko je bil njen ravnatelj g. Praprotnik, denar. To bi ne bilo nič čudnega. JDS je delala za velekapitaliste in banke in bi bilo popolnoma v redu, da so jo kapitalisti in banke zato plačevali. Da so bili njihovi volilci taki kozlički, da so jo kljub temu volili, je to pač stvar demokratskih volilcev. Saj pravi pregovor: Le najneumnejša teleta si volijo mesarje sama. Toda stvar pa postane čisto drugačna, ako se izve, od kod je izviral ta denar, ki ga je prejemale JDS od Jadranske banke. Poročila, ki prihajajo potom listov dnevno na dan so tako zavita, da je težko dobiti pravo sliko, in le z največjo težavo se najde, v katerem grmu tiči zajec. JDS je prejemale od kapitalistov ozir. Jadranske banke denar, človek bi mislil, da so ta denar dali kapitalisti iz svojega, kot nagrado za to, da je JDS verno zastopala interese velikega kapitala. Iz poročil se da pa posneti, da denar ni prišel iz žepov kapitalistov, temveč da so dobili ta denar od ne-

Vsebina :

Od kod je dobila JDS denar za svojo politiko. — Demokrati hočejo odvrniti pozornost ljudstva od glavnih očitkov. — „Oče, sin in sveti duh.“ — Preobrat v notranji politiki. — Politične razmere v Vojvodini. — Revolucija v Italiji. — Proces proti socijalnim revolucionarjem v Rusiji. — Čehi in ukrajinsko vprašanje. — Proč z Wranglovci. — Nagrade bančnih nameščencev. — Svinčena afera. — Dr. Ravnihar odložil podpredsedstvo JDS. — Dr. Žerjav demisioniral.

kje drugje. To je milo rečeno umazanost prve vrste ne glede na to, kaj vse drugega se je še s tem zakrivilo.

Vlada je dala svoj čas za koroški plebiscit nekaj svinca na razpolago, da se proda in čisti dobiček porabi za stroške in agitacijo pri plebiscitu. Ta svinec so v istini prodali, pri prodaji je bila udeležena tudi Jadranska banka ozir. njen ravnatelj g. Praprotnik. Prodaja svinca pa se je izvršila tako, da se je potom fingirane prodaje napravil večji dobiček, kakor se je to naznanilo vladi in ta prebitek je prišel potem v roke demokratov. Tako je bil pri celi zadevi ogoljušan narod, za katerega je bil ta denar namenjen. Drugi glavni greh je povedal sam »Slovenski Narod«; ta tiči v tem, da o tem denarju ni vedela cela demokratska stranka, temveč le takozvani »ožji krog« boljših prijateljev.

Zadeti demokrati besedičijo v svojih poslanilih o vsem mogočem, le o tem, kar se jim pravzaprav predbaciva, trdovratno molče. Veliko bolj interesantno bi bilo, ako bi enkrat dali pojasnilo o tem, česar jih dolže. Na vse mogoče načine hočejo spraviti stvar na druga pota in odvrniti pozornost ljudstva od tega, kar so zagrešili.

Istinito, nismo imeli posebno dobrega mnenja o demokratih, toda da je stvar pri njih tako gnila, je nas kljub temu presenetilo. Koruptni slik, ki se nam nudi te dni, odgovarja po vseh zakonih tudi velikanska koruptna slika demokratske vlade. Ne izvemo vseh korupcij, toda po ljubljanskih dogodkih si lahko predstavljamo, kaj vse šele uganjajo tam, kjer imajo popolno moč, to je v vladi. Uboga domovina, ubogi narod, ki ima take zastopnike.

„Oče, sin in sveti duh.“

Gospod Ivan Kavčnik je prezident višjega deželnega sodišča v Sloveniji. Visoko, sila visoko mesto je to, prezident tacega visokega sodišča vrsti takoj za ministrom, in v Avstriji nepri-

jetnega spomina so zasedali taka mesta tudi sami bivši justični ministri, ki so nosili ponosni naslov ekscelence. Pri nas ta naslov začasno sicer še ni priznan, verjetno pa je, da se pod sedanjimi razmerami v kratkem toliko fevdaliziramo, da se ta lepi avstrijski titel tudi pri nas zopet uvede. In takrat postanejo tudi naši prezidenti zopet ekscelence. Morda gospod prezident Kavčnik še to doživi. Vse to bi nas pa v splošnem sploh ne zanimalo, če bi ne smatrali potrebno, da se s tem izrecno povdari visoka pozicija in dostojanstvenost ter z njo zvezana velikanska odgovornost prezidenta višjega deželnega sodišča, ki je varuh zakona in čistosti justične uprave. Njemu so podrejeni vsi visoki sodniki, senatni predsedniki, sodniki, sodni uradniki, nižji sodni organi in končno seveda tudi — preiskovalni sodniki. Pod streho njegove palače pa vedrj tudi državno pravdnništvo, ki sicer gospodu prezidentu ni naravnost podrejeno, vendar pa napram njemu že iz ozirov hvaležnosti do gostoljubja in ker se v obče rekrutira iz vrst sodnikov, ne zavzema baš sovražnega stališča. To vse je treba pribiti radi informacije splošne javnosti.

Gospod prezident Kavčnik je pa tudi oče g. dr. I. Kavčnika, bivšega poddirektorja Jadranske banke. Sin gospoda prezidenta, to je g. dr. I. Kavčnik je bil po izjavi g. Kamenaroviča zajedno z Avgustom Praprotnikom odstranjen iz službe Jadranske banke, — baje radi predbacivanih svinčenih škandalov in zelo čudnih manipulacij s koroškim fondom in milijoni Jadranske banke. Nismo poklicani, da sodimo o zadevi, ki je stvar pristojnega preiskovalnega sodnika in potem državnega pravdnika. Toliko pa moramo zahtevati v imenu pravice in ljudske poštenosti, da imenovana funkcionarja pograbitava zadevo z vso energijo in da eventualno v svrhu preprečitve rafiniranih izbegavanj takoj vporabita preventivni zapor. Nikakor ne moremo trpeti, da bi se zopet ponovil sodno nepojasneni toda vsej Ljubljani do pičice znani škandal umorjenega Štrifofa. Hude

operacije, toda v interesu pravice in morale potrebne.

Ne moremo zato, če 90 odstotkov poštenega prebivalstva veruje ojstrim in resnim besedam g. Kamenaroviča in da se razsodno občinstvo ne pusti varati po židovskih frazah kompromitiranega »Jutra«. Ljudstvo gleda na kompromitirane osebnosti z zaničevanjem in temu dejstvu se tudi roka pravice ne sme in ne more izogniti. S tem pa je že podana smernica za nadaljnje. Dejstvo je, da spadajo vse kompromitirane osebe brez izjeme v kazensko-sodno preiskavo; saj se gre vendar za težke milijone! Govori se — in tudi pričakovati bi bilo — da se iz službe Jadranske banke odstranjeni dr. J. Kavčnik in Avgust Praprotnik že nahajata v sodni preiskavi. Če je to res, potem sledi z železno konsekvenco in neizprosno logiko, da mora zapustiti visoko mesto prezidenta tisti hip mož — čegar sin je zaradi težkih očitkov padel v pest podrejenega preiskovalnega sodnika. Nočemo trditi, da bo podrejeni preiskovalni sodnik iz ozirov na očeta, prezidenta, pardoniral v mučnem položaju nahajajočega se prezidentovega sina. Toda iz ozirov na visoko dostojanstvo prezidenta in v poštevek prihajajočih groznih očitkov, ki teže na prezidentovem sinu, bi zahtevala navadna dostojnost in takt, da se prezident vsaj toliko časa umakne z visokega mesta, dokler sinova afera ni do zadnje pičice izčiščena. Dokler se pa nad sinovo glavo zbirajo težki oblaki, toliko časa oče absolutno ne sme sedeti na visokem sodnem stolu. To zahtevajo takt, dostojnost in navsezadnje tudi ljudska volja.

Priznamo, da bi bilo hudo, če bi g. prezident, četudi vsaj začasno do končane preiskave odstopil. Pogrešali bi ga vsi, in zlasti gospodje sodniki bi ne videli radi, da bi zapustil svoje mesto mož, ki je posvetil in žrtvoval vse svoje moči v korist in prospeh idejnih in materijalnih interesov sodnega stanu. Uspehi, ki jih je dosegel v boju za neodvisnost in svobodno volitev sodnih funkcionarjev, mu ostanejo vsaj do eventualnega svidenja nepozabljeni.

Ne moremo pa zaključiti gori navedenih opravičenih nazorov in dobro mišljenih nasvetov da se ne bi spomnili svečanosti encikliki veliki rabin dr. Gregor Žerjav: »... Na mah pa jih je zagrabila (neuke seljake) moč velike ideje, dvignili so se iz malih svojih razmer in naenkrat jim je bil odprt ves svet... Mirno lahko rečemo, da smo v tem pogledu tudi Slovenci še na potu navzgor... Ideja je velika in treba je le, da pridejo nad nas „goreči jeziki“, pa bo kmalu tudi v Sloveniji vse drugače, kakor je sedaj.«

Od Žerjava poklicani sveti duhi je pa res prišel nad Slovence, ki so na potu navzgor in z zaničevanjem gledajo na Žerjavovo kliko pod seboj, nad katero so prišli tudi „goreči jeziki“ v osebah gospodov Kamenaroviča in preiskovalnega sodnika.

o—o

Obupno stanje nižjih državnih uslužbencev dosega svoj višek.

V tem nas potrjujejo številne prošnje, ki nam prihajajo, da bi tudi mi pred katastrofo, ki je neizogibna, dvignili svoj glas in opozorili merodajne kroge na pretečo nevarnost.

Ne maramo navajati konkretnih slučajev mizerije, ki vlada med družinami našega državnega služabništva. Ugotavljamo samo, in to nam morajo pritrditi vsi treznomisleči ljudje, da si romak s 4- do 8 glavo družino danes s 3000 kronami ne more živeti, to je komaj za boro hrano za pol mesca; kje je hrana za drugi del mesca, kje je denar za stanovanje, čevlje, obleko, perilo, kje so šolske potrebščine in kje je kritje za stroške v bolnici?

Sli smo med ljudstvo ter se prepričali na lastne oči o tem obupnem stanju državnega služabništva. Slika je zares žalostna in želeli bi, da bi si jo ogledali tudi oni gospodje, ki so vse to zakrivali in ki te krivice nočejo popraviti.

Kličemo na pomoč! — Narodni poslanci vseh političnih strank, zjedinite se k skupnemu koraku in zahtevajte takoj odločno takojšnje odpomoči! — Vlada mora vaši zahtevi ugoditi, ali pa naj nosi odgovornost za posledice, ki so neizogibne, sama.

Javna tajnost je, da med ubogim ljudstvom vre. Kakšen bo izbruh, zna Bog!

Politične vesti.

Politične razmere v Vojvodini. Vojvodinski Srbi so bili po preobratu veliko hujši Velešbici, kakor Srbi v Srbiji. Po preobratu so si ustvarili tudi oni svojo pokrajinsko vlado v Vojvodini, kakor se je to zgodilo povsod drugod. Toda iz same navdušenosti za Velešbico, za popoln centralizem so

razpustili svojo vlado in se podredili prostovoljno beograjski vladi, da tako dokumentirajo patriotizem in pokažejo, da mora biti Jugoslavija samo centralistična država. Od preobrata pa do danes je poteklo veliko vode v modri Donavi, ki se ponosno vije po vojvodinskih planjavah. Iz velikega navdušenja se je razvilo nezadovoljstvo, ki ni prizaneslo niti vojvodinskim Velešbici. Vojvodina je danes nezadovoljna, morda nič manj nezadovoljna, kakor druge naše pokrajine. Najboljši Srbi v Vojvodini nočejo o današnjih svojih političnih strankah ničesar slišati. Često se naleti na ljudi, ki so bili še pred kratkim zagriženi strankarji in so po srbskem vzorcu zaničevali vsakega, ki ni pripadel kakšni politični stranki, ki pa danes javno priznajo, da so politično indiferentni. Iščejo namreč novih izhodov in novih idej. Misli, s katerimi se danes ukvarjajo najboljše njihove glave, vsebujejo nič več in nič manj, kakor ustanovitve nove politične stranke, ki bi bila samo vojvodinska, z drugimi besedami, oni hočejo avtonomistično vojvodinsko politično stranko. Tukaj najbolj vidimo, kake sadove je rodil centralizem, zapušča ga njegovi nekdanji najboljši pristaši.

Preobrat v notranji politiki. Dobri poznavalci naše notranje politike trdijo, da bomo doživeli v kratkem popolu preobrat notranje politike. Ta teden se je poročil kralj in s tem se tudi nehla politično premirje, ki se je komaj vzdrževalo. Pašiču se je izpolnila največja njegova želja, da se poroči kralj, dokler je on ministrski predsednik in s tem bo pa tudi njegova politična karijera zaključena. Njegova politika je privedla državo na rob propada. Splošna nezadovoljnost, ki je zavladala po celi državi, je rodila tudi precejšnjo nezadovoljnost v najvišjih krogih, kakor tudi v velikem delu radikalne stranke. Morda smo bližje preobratu v naši notranji politiki, kakor to sami mislimo. K »fantovskemu večeru«, ki ga je praznoval pred kratkim kralj, so bili povabljeni tudi politiki. In ob tej priložnosti, pravijo, se je opazilo, da postaja doseđanji nasilnež Pribečević vedno bolj osamljen, glavno vlogo pa je igral radikallec Nastas Petrović, ki je jako blizu Protiča.

Svetovni pregled.

Rusija. — Dolgo časa že razburja socialistično javnost proces, ki ga je uvedla boljševiška vlada proti socialnim revolucionarjem. Ruski socialni revolucionarji so približno to, kar so pri nas in v zapadnih državah socialni demokrati. Proces je seveda političen. Boljševiki dolže soc. revolucionarje delovanja proti državi. Razmerje med boljševiki, ki imajo v rokah vlado in soc. revolucionarji je bilo ves čas silno napeto in so boljševiki umorili, tako trdijo soc. revolucionarji, od tedaj, kar so

sem rekel: »Ekscelenca, torej zanikujete, da bi bilo to resnično?« Auffenberg je odgovoril že precej mirno: »Samoobsebi umevno, da to ni res.« Protokoliral sem takoj vprašanja in odgovore ter vprašal dalje: »Osumljeni ste, ekscelenca, da ste poročali važne tajnosti umrlemu polkovniku Schwarzu, da jih je potem porabil za borzne spekulacije.« Auffenberg je odgovoril: »To je nekaj strašnega, kako pridete do tega vprašanja, to ni res.« Vzel sem iz svoje listnice neko pismo, ki ga je pisal Auffenberg Schwarzu in vprašal: »Kaj pravite, ekscelenca, k temu pismu?« Auffenberg je pograbil za pismo, srepro pogledal in vprašal: »Ali sem to jaz pisal? No, ja, to je moja pisava, ali — ali oprostite — počakajte — ne narokujte še — počakajte, jaz si moram še vse premisliti.« Auffenberg je vstal, šel k oknu, premišljeval sem in tja, videlo se je, da je bil strašno razburjen. Na čelu so se pokazale močne žile, potne kaplje so silile na dan, in nervozno se je grizel v ustnice. Po daljšem času si je oddahnil, obrnil se je proti meni in rekel s tresočim glasom: »Vse Vam bom povedal, toda prisegam, da nisem imel vinarja od tega, to je napravil vse Schwarz sam. On je bil moj prijatelj, jaz sem mu hotel pomagati, da si na borzi nekaj zasluži.« Pokazal sem mu na to več pisem in od-

govorov, iz katerih je bilo razvidno, da se je Auffenberg za uspehe borzne spekulacije jako zanimal. Auffenberg je pripoznal, da je vse to on pisal, toda vedno in vedno je zatiral, da sam ni igral na borzi, temveč je hotel pomagati Schwarzu, da si malo opomore, ker se mu je zelo slabo godilo. Končal sem protokol in poklical iz sosednje sobe grofa Uexkülla, kateremu sem zašepetal: »Vse je priznal, prosim, zapoveste preventivni zapor.« Uexküll je bil ves zmeden, izgovarjal je venomer posamezne besede: »Njegovo veličanstvo — veš ti, ljubi Moric — ne boji hud na me — ukaz imam — njegovo veličanstvo — in tukaj avditor — torej — veš ti — preventivni zapor.« Auffenberg se je sesedel na stol, pokrnil oči z rokami ter začel milo jokati. Uexküll je stopil ves prestrašen okoli stola, božal Auffenberga po ramah ter jokal skoraj sam: »Moric — Moric,« noge so se mu tresle in bal sem se, da se ne bi staremu gospodu pripetila nesreča, da ga vsled razburjenja ne bi zadela kap. Da napravim temu mučnemu prizoru konec, sem stopil pred Auffenberga in rekel: »Ekscelenca, prosim za Vašo sabljo.« Auffenberg je odpel z eno roko sabljo ter mi jo oddal; z drugo roko si je zakrival dalje oči. Poklical sem na hodniku čakajočega majorja, komandanta garnizijskega aresta, predal mu

lucija v Italiji. Ne pride bogve veliko vesti, ker so brzozjavne in telefonske zveze na več krajih popolnoma pretrgane, toda kar se sliši iz Italije potrjuje naziranje, da vladajo tam »čudne razmere«. Komunisti in fašisti se pobijajo med seboj, vse polno mrtvecev in ranjenih. Na dnevnem redu so požigi in ropi. Vlada je brez moči. Časopisi si ne upajo pisati ničesar proti fašistom, ker se boje, da jim ne bi razbili uredništva in tiskarn. Prava meščanska vojska je izbruhnila v Ferrari in Bologni. Prebivalstvo je izgnalo vse uradnike. Enake vesti prihajajo tudi iz Cremona in Mantove. Italijansko solnce je močno in italijanska kri je vroča, večkrat se dogajajo tam stvari, ki bi kje drugje pomenile preobrat, v Italiji pa so to le od časa do časa ponavljajoči se pripetljaji. S tem seveda ni rečeno, da bi v Italiji ne moglo priti do resne revolucije. Prav lahko pride, vzrokov je dovolj, mogoče stoji Italija pred usodopolnimi dogodki.

Ogrska. — Pri parlamentarnih volitvah je dobila vlada 2 tretjini vseh poslanskih mandatov. Kaj drugega ni bilo pričakovati.

Nemčija. Med tem ko nezadovoljnost v ententnih državah raste, je padlo število nezaposlenih v Berlinu od 1. aprila do 1. maja od 160.500 na 61.700. To je dokaz, da dobiva Nemčija več dela iz inozemstva, posebno iz Rusije.

Poročila z dežele.

Litija. — Orel je vendar čuden ptič! V litijski predilnici je zaposlen nek posebno vnet orel. On kuje svojo organizacijo po načelih nekaterih gospodov, ki imajo polna usta krščanske morale. Izvolil so ga seveda za predsednika JSZ in je lahko na ta svoj čin ponosen. Čist kakor lilija v rajskem vrtu pa vendar ni ta orliček. Kajti, čuj-te in strmite, letošnjo pepelnico sredo je v mašnika preoblečen pobožno šemaril in pokopalval slamnatoga možica »pusta«. — Ljudje so gledali to pustno šemo in govorili med seboj: »Glejte no, kak čuden ptič je ta — orel!«

Litija. — Cvetke iz vrta sv. Pretepača. Pri nas v Litiji smo imeli v nedeljo veselico, ki jo je svojim pristašem priredila Jugoslovanska strokovna zveza, vsaj videti je bilo tako, ker so bili na veselici samo ta »črni«. Na veselici je bilo prav »lušno«, le da so proti koncu hoteli nekateri pokazati svojo orlovsko moč in se pričeli pretepavati. Tako je veselica prav klaverno končala. Po veselici bo pa marsikoga bolela glava in še kaj drugega. Mi se pri tem samo vprašamo, če vedno tako skrbi skrbna JSZ za svoje delavce-organizirance. Lepa organizacija, priporočila vredna! Kdor hoče sebi slabo, naj gre v JSZ, kdor dobro, proč od nje. — Narodnjak.

Kako je bil aretiran general Auffenberg?

(Konec.)

Imel sem nato kratko juridično predavanje. Cesar je dovolil, da se uvede proti Auffenbergu sodnijsko postopanje. Po vojaškem kazensko-procesnem redu je bilo potrebno, ker se je šlo za visokega generala, da imenuje cesar sam enega od generalov za pristojnega poveljnika. Predlagal sem gardnega kapitana grofa Uexkülla. »Uexküll bo težko na Dunaju, ker je danes nedelja,« je omenil Bolfras. Nato sem predlagal na drugem mestu kapitana telesne garde grofa Auersperga. Cesar pa je rekel: »Uexküll je že boljši, le poiščite ga.«

Cesar je vstal, avdijenca je bila končana.

Drugi dan zjutraj sem pripravil vse potrebno in šel v urad h grofu Uexküllu. Točno ob devetih je prišel Auffenberg.

Rekel sem mu takoj: »Ekscelenca, osumljeni ste, da ste kot vojni minister zlorabljali službene tajnosti v svrhu borznih spekulacij.« Auffenberg je poskočil in zakričal: »To je nečuvstvo — oprostite — to presega vse meje — kako morete meni kaj takega povedati — kaj takega še svet ni slišal!« Počakal sem, da se je pomiril, potem pa

sabljo in rekel: »Gospod major, storite svojo dolžnost.«

Popoldne je bila hišna preiskava pri Auffenbergu. Pristostvovala je tudi državna policija, ki je odposlala dva višja uradnika. Za sodnijsko pričjo je bil od cesarskega urada določen general Schleyer. Neopaženo smo prišli v stanovanje, kjer je imela gospa Auffenberga ravno goste. Bil je tam tudi princ Windischgraetz. Schleyer je vstopil prvi, da obvesti gospo kolikor mogoče previdno o vzroku našega prihoda. Ko je slišala, da se bo vršila hišna preiskava, se je postavila med vrata in začela glasno vpiti: »Kaj, hišna preiskava pri mojem možu, zmagovalcu pri Komarovu? S kako pravico?« Šele po dolgem prigovarjanju se je posrečilo Schleyerju, da je naš gospa pustila v stanovanje ter da smo mogli začeti s preiskavo. Gosti so med tem izginili. Imeli smo sila težavno delo. Preiskati veliko stanovanje s šestimi sobami ni bilo lahko. V salonu so bili spomini na rusko zmago. V drugih sobah veliko omar in več pisalnih miz. Razdelili smo si delo in zbirali korespondenco, notice in razne papirje. Schleyer je dobil od vojaškega urada ukaz, da poišče pisma nadvojvode Franca Ferdinanda, vprašal je gospo, jeli se nahajajo taka pisma v stanovanju. Pisem nismo našli.

(Litija. — Novi uspehi NSZ.) Veseli smo, da vam lahko zopet poročamo o novem uspehu naše narodno-socialne zveze. Pred kratkim smo imeli z ravnateljstvom predilnice pogajanja radi zvišanja draginskih doklad in doživeli smo popoln uspeh. Imamo pa pri nas tudi take ljudi, ki bi bili dosegli mnogo več kot je NSZ dosegla, le žal, da imajo ti gospodje uspehe le v gostilni pri vinu in ne na pristojnih mestih. Gospodje, ki se zbirate okrog JSZ, zapomnite si eno: dejanja, dejanja in manj besed. Ako bo vaša organizacija pokazala dejanja in ne puhlih besed, se morda tudi mi še premislimo. Do takrat pa že ostanemo in hočemo ostati zvesti člani NSZ. Tudi pozivljemo še vse one mladenčice, ki čakajo odrešenja s strani kapitalistične JSZ, da slednje opuste in se pridružijo naši močni četi. Vodstvu NSZ se tem potom zahvaljujemo za uspešno posredovanje.

(Ribnica.) V opekarni Fr. Peterlin in tovariši smo bili v zadnjem času v meznem gibanju. Ker nam podjetje ni hotelo ugoditi in nam zvišati draginskih doklad, smo imeli štiridnevno stavko. Na posredovanje vodstva NSZ smo započeli z delom, ker nam je podjetje priznalo upravičenost naših zahtev in nam času primerno zvišalo draginske doklade. Stavkali smo pa menda le radi nesporazumljenja med delavci in podjetjem, ker je pri pogajanjih z vodstvom NSZ podjetje pokazalo, da razume in upošteva bedno stanje delavstva. Takim podjetnikom čast. Narodno-soc. zvezi se za uspešno intervencijo zahvaljujemo.

(Kočevje.) Pri nas vladajo kaj čudne razmere. Gospodje Nemci so gospodariji situacije. Imamo take, ki se že prištevajo k bogovom. Ti ljudje so tu hujši kot so bili svoj čas Turki. Kar se jim ne dopade in kar ni zanje, mora izginiti. Pašujejo in kraljujejo po svoje. Prvega maja je bil odpuščen neki paznik, ki že 12 let služi pri podjetju in je oče štirih otrok. Mož se je nekoliko napil »korajže« ter povedal enemu izmed omenjenih bogov nekaj bridkih resnic. »Bog« se je razljutil in danes je 12 let službojuči paznik na cesti gol in lačen. Mi za danes zamolčimo vsa imena v nadi, da se bodo tudi Nemci in vsi njihovi podrepaniki streznili ter začeli hoditi pravo pot. Prizanašamo jim tudi radi tega, da vidimo, če so voljni popraviti, kar so storili in sprejeti odpuščenega paznika zopet v službo. Če se to ne zgodi, gospodje, pridemo brez pardona na dan z imeni in marsikakšno čedno storijo. Zadnji klic: Zdromite se in poboljšajte!

(Hrastnik. — Nova vera.) Veliko govorenja in pisanja po časopisih povzročata ta nova vera, ki jo upeljuje po Hrastniku neki Močnik s pomočjo tukajšnjih rudarjev: Hlastana, Ceglča,

Čatara itd. Je to neka sekta luteranske vere, ki je bila svoj čas baje zelo razširjena med rudarji v Nemčiji in Bosni. Eni trdijo, da so to »adventisti«, drugi zopet, da so takozvani »bogomilci«, — ker verujejo samo v Kristusa. Največja slast teh ljudi je mučenje in trpinčenje lastnega telesa, s čimer si hočejo zaslužiti nebesa. Imajo že okoli 100 pristašev in vsako nedeljo opravljajo svoje obrede in molitve na Zrebljevem hribu v hiši kmeta Zreblja. — Nedavno pa se je žena tega kmeta, — da pripravi svoj dom kot vreden prostor za njihove molitve in pa, da bo izveličana, sama zažgala, nakar je vsa v plamenu počela prepevati nabožne pesmi. Na vpitje njenih otrok na pomoč došli sosed jo je našel sicer že v čebri vode, toda že nevarno opečeno in še vedno pevajočo. Trdila je tudi, kako sladko da je trpeti za Kristusa. Domov pozvani mož pa ji je, videč vso opečeno z otrokom v naročju, dejal: Oj, srečna žena, ki ji je dano trpeti za Kristusa. Ona mu je odvrnila, da bi ji bilo v največjo uteho, če bi videla tudi njega tako trpeti in sicer naj bi visel na križu, pod njim pa naj bi gorela grmada. — Žena je pretekli teden umrla v ljubljanski bolnišnici in zapustila več nepreskrbljenih otrok. — Kakor vse kaže, niso ti verniki niti »adventisti« niti »bogomilci« temveč — norci, ki so sedli na lim gotovim brezvestnim ljudem.

(Iz Celja. — Obupno stanje nižjih državnih uslužbenecv.) Da smatra »Naš glas« s svojimi demokratičnimi poslanci in ministri vred nas neuradnike za bedake, to smo že davno »pogruhtali«, nismo pa niti sanjali, da nas imajo za tako velike naivneže, da bomo verjeli opombi uredništva v »Našem glasu« št. 20 z dne 15. 5. 1922, kjer pravi, da se je urednik tega lista informiral pri slovenskih demokratičnih poslancih in ministrih, in da je tista nesrečna naredba o maksimiranju grda polomija nekega uradnika Protiča v finančnem ministrstvu. Dalje pravi ta opomba, da se je v navalu večno nujnih zadev naredba prezrla, potem pravi, so jo takoj, ko je izšla, obsodili vsi slovenski demokratični poslanci in ministri. Zagotavlja že danes, da se polomija uradnika Protiča čimpreje popravi tako, da se pravici pomore do zmage. Slednjič nas tolaži s tem, da naj potrpiamo, ker je stvar v dobrem tiru. Od trenutka ko smo čitali po časopisih, da so bili v prvi vrsti slovenski demokratični poslanci in ministri tisti, ki so glasovali proti predlogu nujnosti za ukinjenje te polomljene naredbe, in se izjavili, da se to ne smatra za nujno, mislimo, da ne bo niti največji »divji kozel« verjel tej opombi uredništva. Za nas je »Naš glas« odslužil, mi se nanj ne bomo več naročali, temveč ga pri vsaki priliki bojkotirali, dokler ne postane čisto stanovski kakor priporoča poslanec

profesor Reisner v svojem poslovnem pismu 6. odstavek z dne 26. 4. v »Našem glasu« št. 19 z dne 11. 5. 1922. — 99% neuradniških kategorij cele Slovenije ter 100% žen in otrok neuradnikov.

(Prejeli smo iz Celja in priobčimo.) »Jutro« od 24. maja t. l. št. 121 zagovarja svoje poslance, ker niso glasovali za nujnost predloga za ukinjenje naredbe o maksimiranju osebnih in rodbinskih doklad neuradniškimi kategorijam, ki ga je stavil poslanec Deržič, češ, da niso bili vsi poslanci o tem predlogu zadostno poučeni in od poslanca Deržiča poprej obveščeni. Mi trdimo, da je zelo poniževalno za demokratične poslance, ministre in njih zagovornike, če se kedaj opravičujejo s tem, da niso bili o zadevi predloga poslanca Deržiča zadostno orientirani. Če je to res, kako zagovarjajo potem informacijo, ki so jo podali gospodu uredniku »Našega glasa«, katero je objavil v 20. in 21. številki? — Da so bili demokratični poslanci in ministri o polomljeni naredbi jako dobro poučeni, če ravno ne o nujnosti predloga poslanca Deržiča, dokazuje izbruh jeze urednika »Našega glasa« v 21. številki, ki izjavlja, da odloži uredništvo nepreklicno, in kjer pravi v članku »Vestnik«, da je poročal samo to, kar mu je povedal slovenski minister, ki ni imel vzroka lagati. Najzanimivejša je pa njegova trditev, da je bilo vse to napisano, predno je poslanec Deržič stavil nujni predlog za ukinjenje famozne naredbe. Vse to in še priznanje urednika samega, da je bil predlog le radi tega odklonjen, ker si pač nobena večina nikler ne da diktirati glasovanje po poslancu opozicije, dokazuje, da ni res, da niso bili demokratični poslanci o tej zadevi zadostno informirani, ampak ravno nasprotno. — Za nas se zadeva nič ne izpremeni, če so bili demokratični poslanci od poslanca Deržiča informirani ali ne, glavno je, da smo mogli na podlagi »Jutra« in »Našega glasa« ugotoviti, da jim je bila polomljena naredba znana in da vemo tudi, da je bil predlog poslanca Deržiča le iz kapric demokratičnih poslancev odklonjen in to iz tega kapricnega razloga, ker jih ni, po njih trditvi, predno je nastopil v narodni skupščini, informiral in zaprosil za podporo pri glasovanju za nujnost svojega predloga, kar bi bili morali storiti zaradi stvari same tudi ne da bi jih poslanec Deržič za to prosil. V 21. številki »Našega glasa« piše gospod F. Pirkmaier v članku »Nehvaležnost« o nesloznosti, harmoniji in strogi disciplini organizacije. Vprašamo Vas, gospod, kdo pa je bil drugi kakor nekateri uradniki, ki so zanesli v organizacijo današnje razdore in nezadovoljstvo neuradnikov, ker ste nas vedno in povsod le prezirali in zapostavljali, kakor to še danes dela Vaš kolega Joža Bekš v članku »Premišljajte« v isti številki »N. gl.«, kjer pravi, da morajo »Vse« vsi enako drago plačati in vpraša potem, zakaj bi moralo veljati pravilo, da naj si »vsi« vse enako kupujemo. — Tako gospodje! Vam naj preostaja toliko, da boste lahko posedali po kavarnah in restavracijah, mi pa naj gremo lačni izvrševati težko in naporeno službo! Ampak brez našega dela tudi uradniki ne bi imeli posla! Na tak način ne morete od nas zahtevati, da bomo z Vami složni, v dobri harmoniji in disciplinirani! Da bodete mogoče lažje razumeli našo nezadovoljnost napram Vam, navajamo oziroma deloma ponavljamo razliko na mesečnih prejemkih med slugami, poduradniki in najnižjimi in najmlajšimi pisarniškimi uradniki v IV. draginskem razredu ter vsak z ženo in 5 otroci: Sluge dobivajo plače 81 Din, maksimirane draginske doklade 700 Din, skupaj 781 Din; poduradniki imajo plače 120 Din, maksimirane drag. doklade 800 Din, skupaj 920 Din; najnižji in najmlajši pisarniški uradniki vlečejo plače 150 Din, osebne doklade za 31 dni po 22 Din — 682 Din, rodbinske doklade za ženo in 5 otrok (brez event. komisijskih partikular) 930 Din, skupaj 1762 Din. Torej razlika za 981 Din med slugo in najnižjim pisarniškimi uradnikom in za 842 Din med poduradnikom in najnižjim pisarniškimi uradnikom. Če so že pri najrevnejših uradnikih in neuradnikih take horendne razlike, kaj je šele pri višjih

uradnikih. — Zamislite se gospodje v naš položaj za mesec časa in povejte nam po preteku tega časa, kaj da si lahko mi »vse« kupimo, ki imamo še manj kakor za polovico plače vašega najnižjega in najmlajšega kolega, če vi ne morete živeti s prejemki, ki jih dobite, potem nam ne boste očitali, da smo hujšaki in nezadovoljneži. — Da ne bodo v bodoče naši shodi smešni in jalovi ter drugi in tretji govornik moderna karikaturna staroklasičnih Demostenov, vas prosimo, da napravite svojo dolžnost in upeljete v vsakem uradu po zakonu predpisano strokovno šolo in nas v naši stroki zadostno izšolate, da nam bode ta strokovna izobrazba pomagala do izgovora na naših shodih, in da ne bomo ne mi in ne vi blamirani od javnosti, ki nas ne bo več smatrala vse za enako netaktne in nekulturne impertinentneže. — Kako se pa strinja naziranje gospoda Joža Bekša z današnjim demokratičnim naprednjakstvom, ki pravi, da je nesmiselnost, da danes 100 najnižjih lahko preglasuje 50 ali celo 99 akademikov in da je tudi nesmisel, ako kriči bivši delavec z dvema razredoma ali bivši falirani tretješolec, da ima njegova beseda isto tehtnost kakor beseda doktorja juris ali medicinae doctoris, da je obeh »želodec« enak, žena iste vrste, otroci čisto enaki itd. Če se v naši demokratični državi najde še kakšen gospod, da je istega naziranja kakor gospod Bekš, potem mu moramo reči, da je birokrat in nazadnjak, ne pa demokrat in naprednjak, kakor to vi vselej in ob vsaki priliki povdarjate, ker tako so mislili in delali v starem in srednjem veku grofi in baroni, ko je veljal eden njih glas za tisoče revnih, ali pa da niso imeli niti pravice do glasovanja. — Ne zahtevamo plač enakih vašim, ker je to samo po sebi umevno, da mora biti nameščenc z višjo izobrazbo bolj plačan kakor pa bivši delavec z dvema razredoma, ali bivši faliran tretješolec. Toda draginske doklade naj bodo enake za vse, ktere naj dobijo vsi družinski člani, ki jim po zakonu pripadajo, ne pa tako kakor sedaj, da dobi uradnik za vsakega otroka po 5 Din dnevno, pa če jih ima 10, medtem ko dobe neuradniki samo za enega ali k večjemu za dva. To pa iz tega razloga, ker imajo vsi družinski udje enake življenjske potrebe. Gospodu Bekšu pa povemo, da so iz nekdanjih nemških »beamtarjev« nastali po večini današnji uradniki, ki ne morejo prenašati tega, da se sedaj tudi mi neuradniki štejemo k ljudem in nam vsled tega ni potreba lezti pred njimi v prah kakor v Avstriji. — Da hočemo ostati še nadalje anonimni, je vzrok ta, da se nočemo znajti kar čez noč na »novem službenem kraju«.

(Leskovec v Halozah.) — Pod tem naslovom prinaša v Kmetijskem listu z dne 1. junija t. l. nek samostojni »haložanski viničar«, ali bolje pravilno »z viničarskim imenom odeli samostojni kmet« dopis o sestanku SOV, ki sem ga imel podpisani dne 21. maja v tem kraju. Ker pa sem že parkrat povdarjal ljubezen SKS do viničarjev in mi je celo pod častjo podrobno pečati se z resnicami, ki jih vzgaja Kmetijski list (kot gnezdo za kukavičin zarod), bi le prošil gospode okrog SKSarskega kraljestva, da mi dovolijo kratko pojasnilo — o žitu za 10 milijonov iz Banata.

Stvar je namreč sledeča: Ko bi jaz imel toliko kredita pri g. dr. Žerjavu in JDSarskih bankah. — kot ga ima SKS, bi si prav gotovo upal nabaviti vsaj za tiste viničarje, ki jih vaši tovariši, vino-gradniki, plačujejo še danes po 40 v. in po 1 K, užitnega žita, ne pa plesnive koruze, kot ste jo svojčas prodajali vi z volilno reklamo, za kar vas še danes marsikateri opeharjeni viničar preklinja. Vem, da vas je strah, gospodje SKS pred menoj. Kajti maslo se vam poredi takoj po glavi, ko pridete ž njo na sonce. — Konrad Znuđerl.

Tedenske novice.

Svinčena atera, ki je pahnila »Jutrovec« v obupno situacijo, le ni tako nedolžna, kakor so mnogi zatrjevali. Izjave g. Kamenaroviča so katastrofalne. Podajajo nam žalostno sliko o delovanju prvih voditeljev demokratične stranke in to na takem polju, ki je v tesni zvezi z našim nacionalnim vprašanjem. — Ako so vsi ti očiti resnični, potem naj gospodje »Jutrovci« kar prostovoljno izginejo, ker sicer bo z njimi obračunalo

Zanimivosti.

Glavna evropska plemena: Slovani, Germani in Romani. Zanimivo je razmerje, ki obstoja med prebivalstvom Evrope z ozirom na tri glavna plemena. Leta 1870 so si sledili v tej vrsti: 1. Romani, 2. Germani, 3. Slovani; leta 1910: 1. Slovani, 2. Germani, 3. Romani (torej ravno nasprotno). Leta 1920 menjaajo Slovani in Germani svoji mesti. Vrsta je sledeča: 1. Germani, 2. Slovani, 3. Romani.

Bolj razvidno, kako se menja razmerje, je iz sledeče statistične sestave:

a) Leta 1870:		
Narodi	Število	v odstot.
Slovani	82 milijonov	27%
Romani	94 »	31%
Germani	93 »	31%
Drugi	31 »	11%

b) Leta 1910:		
Narodi	Število	v odstot.
Slovani	145 milijonov	32%
Romani	115 »	26%
Germani	142 »	32%
Drugi	48 »	11%

c) Leta 1920:		
Narodi	Število	v odstot.
Slovani	143 milijonov	31%
Romani	121½ »	26%
Germani	149½ »	32%
Drugi	47 »	10%

Pri rastek je znašal 1910 v primeri z letom 1870 pri Romanih 22%, pri

Germanih 53% in pri Slovanih 77%; v letu 1920 proti letu 1920 pri Romanih 6%, pri Germanih 5%, Slovani pa so nazadovovali za 1½%. Iz tega se vidi, da so Slovani v vojski najbolj trpeli, kajti nazadovanje Slovanov je pripisovati edino le velikim vojnim izgubam. Največ so izgubili Rusi. Rusov je bilo leta 1910 102 milijona, leta 1920 pa le 99 milijonov. Zapadni in južni Slovani pa so se pomnožili od leta 1910 do 1920 za 1 milijon. Med Slované so všteti Rusi, Poljaki, Čehi, Slovaki, Jugoslovani in Bolgari; med Romane Francozi, Lahi, Španci, Portugalci in Romunci, in med Germane Nemci, Angleži, Holandci in vsi Skandinavci.

Naj poje predsednik. L. 1882 in 1883 je priredila slavna pevka Adelina Patti vse polno koncertov po celi Ameriki. Za to je zahtevala seveda vse polno ugodnosti pri potovanju in za vsak večer — 5000 dolarjev. Ko je impresario (priređitelj koncertov) to slišal, je skoraj omedlel. Nato je ponižno omenil, da znaša zahtevana svota mesečno 150.000 dolarjev, torej ravnatoliko, kolikor ima ameriški predsednik letne plače. »Prosim«, je odgovorila Adelina Patti, »ako je predsednik cenejši, naj poje on mesto mene.«

Sovjetska zastava v angleški luki. V Hull je dospel ruski parnik »Karl Marx«. Pripeljal je tja 2700 ton lesa. To je prva ladja, ki je prišla s sovjetsko zastavo na Angleško.

ono ljudstvo, nad katerim so zagrcili te grozovite nacionalne grehe. Ta nacionalni skandal ne sme ostati neznan, akoravno imajo gospodje regiment Wranglovcev in kopo plačenih jugofasistov na razpelo, ki si jih na ta način lahko vzdržujejo. Pred vsem pa bo ljudstvo tiralo one milijone, za katere je bil oropan propagandni fond za Koroško — nazaj! Tu ne bo pomagal nikak državni pravdnik.

Koroški svinec smrdi! — Mi smo to afero opazovali popolnoma nevtralnno ter registrirali le vesti, ki so jih prinesli drugi listi. Ker pa postaja zadeva vedno hujša, ker padajo od strani g. Kamenarovića na vedilne mladoliberalce očitki, in jih do sedaj nihče ni spodbil, ker se dolži dr. Žerjav, da je on naročil, kako naj JDS razpolaga z nagrabljenim denarjem iz svinčenih kupčij — z onimi milijoni, se pridružujemo javnemu mnenju tudi mi in zahtevamo v interesu javne morale, da se stvar pojasni in razčisti. Zasedlovali bomo celo afero in podajali somišljenikom pojasnila.

Julro ustanovljeno iz koroškega svinca? — Tako se govori in zatrjuje, tako čukajo vrabci na strehah! — Na ta način je lahko ustvarjati liste.

Batine! — Gospode okrog »Delavskega lista« si dovoljujemo vprašati, iz katerega fonda je bil ustanovljen njihov list. — Ali je tudi okoli vas smrad koroškega svinca? — Odgovorite in dokažite: nasprotno!

Dr. Ravnihar odložil podpredsedniško mesto pri JDS. — Zakaj? Kdo nam na to odgovori? — Zaradi afeze koroškega svinca! Mož je res pošteni, čislali smo ga že doslej, odslej pa klobuk z glave!

Demokratska stranka poka! Razkol je tu! Zakaj? Ali zato, ker njeni pristaši odobravajo delovanje »Jutrovcev«? Ne! — Zato, ker »Jutrovcem« in dr. Žerjavu več ne zaupajo. Zato jim obračajo lrhet in hite iz njihove družbe.

Dr. Žerjav, demisijskiiral in vlada demisijo sprejme! — Tako poročaje listi. — Saj ji pa tudi nič drugega ne preostaja pri taki atmosferi! (Opomba ured.)

Kako bomo volili pri prihodnjih občinskih volitvah v Ljubljani? — Tako nas vprašujejo naši ljudje dan na dan, nam dajemo nasvete in stavijo predloge, ki pa imajo v največ slučajih obliko ultimata. Refren vsega tega je brezpogojna zahteva združitev vseh strank sedanje večine ljubljanskega občinskega sveta v eno gospodarsko stranko proti »Jutrovcem«. — To ni nič novega in prav nič čudnega. Ljudje v te demokratske jutrovce pač nimajo niti trohice zaupanja več in ga tudi imeti ne morejo. Lahko bi se zgodilo, da lepega dne ljubljanci niti magistrata ne bi imeli več. Ta klika bi kmalu tudi tam napravila kako podjetej, ki nese, ali pa bi neko jutro pred glavnimi vrati stal kak čifut in ljubljancem kazal svoje gospodstvo. — Da združili se bomo brezpogojno, ker te klike mora biti konec.

Wranglova država v državi. — Beograjska vlada dementira, da bi imel Wrangelj kako suverenost in celo izjavlja, da bi takoj nastopila proti njemu, ako bi se pokazal kak njegov nastop, ki bi imel drugačen značaj, kakor bi moral biti nastop begunca, ki uživa našo gostoljubnost. Dovoljno si vprašanje na naše merodajne kroge, če jim je znano, da general Wrangel inspicira svoje čete na našem ozemlju in našim državljanom — kakor čujemo — celo deli svoja — Wranglova — odklivanja? Kaj se to pravi? Ali ni to značaj suverenosti generala Wrangla? Zahtevamo, da se tu takoj napravi red — ako ne z lepa pa z grda.

Ven z Wranglovci, mi imamo svojo izkušeno obmejno stražo, pripencev ne potrebujemo, da bi nas mučili in pobijali ter odjedali našim ljudem že davno prisluženi zaslužek! V noči na 1. t. m. je ugra-

bila obmejna straža na Plaču več tihotapcev, med njimi tudi polirja Keršlerja iz Zareba in njegovo ženo. Ne ve se, če sta se bavila s tihotapstvom ali ne, kotovo je le to, da sta se vračala brez potnih listov iz Gradca. Keršler, ki je imel kilo, ni mogel hitro hoditi, zato so ga graničarji suvali neusmiljeno s puškinimi kopiti. Ko pa je padel in ni mogel več vstati, ga je vlekel Wranglovec po tleh nekaj ur do Sv. Kungote. Nesrečnež je bljuval že blato, vkljub temu je kungoški zdravnik (!) izjavil, da ni to nič nevarnega. Zato so ga vlekli še naprej v Maribor, kjer je na sredi ceste na vozu pred okrajnim glavarstvom brez vsake pomoči — umrl, medtem ko so na glavarstvu na dolgo in široko zasliševali njegovo ženo, da zadoste do pičice birokratskim nagonom.

Slovenski demokrati in slovenski Velenec v objemu. Kar vedno trdimo, kaže zopet jasno nedeljska številka »Cillier Zeitung« s svojim poročilom o razkritjih g. Kamenarovića pod naslovom: Afera v Ljubljani. Ker je notica zelo karakteristična glede tega, kako se pisec trudi, da ne bi nič povedal, jo pričujemo v prevodu: »Na občnem zboru akcionarjev Jadranske banke v Ljubljani je izrekel generalni ravnatelj g. Kamenarovič težke očitke proti prejšnjemu bančnemu vodji, vsled česar je kompromitiran tudi neki strankin vodja, ki zavzema v političnem življenju naše države precejšnje mesto. Ljubljanska »Jugoslavija«, »Slovenec« in v naše začetnje tudi »Slovenski Narod« so objavili besedilo iz govora poročajočega finančnika, s čimur so si po poročilih iz Ljubljane, nakopali omenjeni listi tiskovne tožbe. Ker se ne moremo uveriti o resničnosti tako daleko-sežnih očitanih, za enkrat ne objavimo posameznosti ter ne navedemo obtežljivih točk. Čeprav nas zavaja žurnalistična dolžnost k poročanju — vendar jo zanemarimo v tem slučaju, ker je v glavnem ta afera bralcem že gotovo znana iz dnevnikov in ker ne moremo ugotoviti, koliko resnice ali krivice je na očitkih. Zadeve, katere brezobzirno razčiščenje je z ozirom na težo očitkov in z ozirom na javno moralo neobhodno potrebno, bodo obravnavala redna sodišča. — Kakor hitro se bo to zgodilo, se tudi mi ne bomo obotavljali posvetiti v bistvo afeze.«

Bančni nameščenci dobe nagrade povodom kraljeve poroke. — Udruženje bank in zavarovalnih zavodov v Beogradu je sklenilo izplačati svojim uslužbencem poleg junjskih plač še »svatbino« in sicer v višini polovice vseh rednih prejemkov manj 10%, od katerih odpade polovica na invalidski fond, polovica pa za »Dom siročadi«. — Državne nastavitve se pa vabi na dan poroke k slavnostnim predstavam v gledališča — pri običajnih cenah (se li gledališke uprave boje, da bodo verižniki izostali?) — potem ko se je za enkrat najbednejšim vseh revežev utrgalo dober del plače. Maksimiranje draginskih doklad za uradništvo si je vlada baje prihranila zato, da bo imela kaj dati svojim uslužbencem kot »svatbino«.

Windischgrätzovo vilo, ki mu jo je hotel na vsak način usiliti naš pokrajinski namestnik, je kupil sedaj kralj sam. — Vilo Zupan, ki meji na kraljevo posestvo pa je kupila družina Ivan — Mici Hribarjeva (pokr. namestnik I. Hribar.)

Od lakote je umrl v Dubrovniku 50 letni Anton Sinobad, vpokojeni oti dijak, ki je prejemal zase in za družino K 1.500.— mesečne pokojnine. —

Posebne uniforme je naročilo ministertvo za promet soferijem, ki bodo vozili o priliki kraljeve poroke z državnimi avtomobili. Te uniforme bodo nosili odslej vedno.

Panem et circenses (Kruha in predstave v cirkusu nam dajte!) je klical pogosto rimski proletarijat in dobil je oboje. Mi prosimo kruha, pa nam ponujajo predstave. —

SSDU in »Delavski list«. Dolgo smo delavci ugibali, odkod vendar jemlje nova organizacija denar, ko nam ni treba plačevati ničesar pa smo vseeno lahko člani in pa tudi list zastoj dobivamo. Sedaj je ugibanja konec. SSDU je tudi demokratska inštitucija in sedaj nam je jasno, da je izvirjal ta zlati vir iz Markovičevega kanta. In v tej organizaciji naj bomo mi, ki pošteno zaslužimo svoj denar in ki smo polni žaljeve? Ne, stokrat ne! Nekaj ste nas ujeli v to past, a sedaj hvala vam gospodje. Spoznanje je prišlo in ne bom lagal, če rečem, da me je sram, da sem taval za vami in nisem poslušal svarilnega glasu pravih socialistov. Vi ste ovce v volčji koži in zato: sram vas bodi! Delavci, sotrpini, svo vidite volka, ki preži na vas, na vas bedne proletarce. Vzdrnite se in zapodite ga, dokler je še čas. Vsakdo, ki čuti kaj poštenja v sebi, naj zakliče z menoj: Proč od SSDU, demokratske podrepanice. — Bivši SSDUjevec.

Naša slavna carina. Pred tednom dni je poslal slavnostni odbor iz Prage narodnosoc. stranki v Ljubljani zavoiček in v niem 10 spominskih znakov, ki so jih Čelji izdali o priliki svoje 25-letnice. Ti znaki so dospeli v Ljubljano in se danes leže na kolodvorski carinarnici, ker zahteva slavna carinarna fakturo, potrdilo o osiguranju valute in devize in vrag vedi, kaj se vse. Nas jezi le to, da noče carinarna razumeti, da so nam brati Čelji te znake poklonili in ne moremo torej zahtevati od njih nikake iakture. Da ne moremo osigurati pri taki malenkosti valute — je pa še bolj unevno. Gospodje pri carinarnici! Nekoliko več uvidevnosti ne bi škodilo, posebno v današnjih časih ne. — Znaki naj pa romajo nazaj v Prago, da bodo videli bratje Čelji, kako upravo imamo!

Ptičji pomenki. »Jutro« je pričelo v zadnjem času večkrat prinašati »ptičje pomenke«, katere gotovo piše prosluli dr. Nož. Mi imamo pri tem tudi svojo zabavo in menda vsi oni, ki jim demokratska julja prav malo, ali celo nič ne diši. Pa »Jutro« naj bi vendar opustilo »ptičje pomenke« in jih nadomestilo z »oslovskimi pomenki«. Gradivo zanje lahko črpa iz vsake številke demagoškega »Delavskega lista«.

Cenjene čitatelje opozarjamo na naš prihodnji podlistek »Indijski čudeži«. Iz največrodostojnejših virov bomo podali naravnost čudežna dejanja indijskih fakirjev. Zastoni si beli celi svet glavo, da bi si razložil čudeže, ki jih delajo fakirji, toda nikomur se do sedaj še ni posrečilo rešiti te uganke.

Izlet »Bratstva« na Bled. Na birkoštno nedeljo je priredil tamburški odsek »Bratstva« izlet na Bled. Ob tej priliki se je vršil zvečer koncert v hotelu »Evropa«. Koncertu je prisostvovalo ranogostevalno občinstvo, ki je burno aklamiralo mladim tamburšem. Tudi tu je br. Mikolč pokazal moč discipline in ljubezni do glazbe. Izlet je vodil predsednik »Bratstva« br. Uziac. Mladina naj priredi več takih izletov sebi v korist, našemu ljudstvu v lepo in prijetno zabavo in izpodbudo.

Pokrajinska obrtna razstava v Mariboru. Otvoritev pokrajinske obrtne razstave se vrši tik pred zaključkom ljubljanskega velesesjma. Računati je s tem, da bodo vsi posetniki tega velesesjma, tako oni iz inozemstva, kakor iz vseh delov naše države, obiskali tudi mariborsko pokrajinsko razstavo. Obrtniki iz Hrvatske in Srbije, kjer obrt še ni tako razvita kakor pri nas v Sloveniji, si bodo razstavo korporativno ogledali. Le s tem je zajamčen uspeh razstave. Pri tej priliki moramo pokazati, kaj premore naša domača obrt. Dokazati moramo, da nismo več odvisni od Avstrije, niti od ostalega inozemstva. Beograjski in drugi trg, in odjemalci se bodo o tej priliki uverili, da si to blago, ki ga naročajo iz inozemstva in za katero plačujejo visoko carino, lahko dobe doma —

pri nas. S tem pa homo vzbudili tuji več razumevanja za obrtni stan in za razvoj obrti, ki igra v vsakem narodnem gospodarstvu tako važno vlogo. Zato se pa mora vsak obrtnik, ki se tega zaveda in ki mu je težje na tem, da se naša obrt razvije in obrtni stan dvigne na ono mesto, ki mu pristoja, zanesljivo vdeležiti te razstave. Uspeh pa je odvisen predvsem od skupnega dela vsa panog obrti. Le samo, če bodo vse panoge zastopane v častnem številu — in o tem in dvoma — si bomo priborili uspevanje. Zato: vsi obrtniki na plan! — Prijavnice za »Pokrajinsko obrtno razstavo« so se razposlale vsem obrtnikom, industrijakem itd. ter se morajo najkasneje do 1. junija izpopolnjene vrniti odboru. Vsi oni, ki slučajno se niso sprejeli prijavnice, se naprošajo, da nemudoma javijo svoj naslov odbora »Pokrajinske obrtne razstave« v Mariboru, Aleksandrova cesta 22. — Vse obrtnike ponovno opozarjamo, da le razstavni odbor zničajnemnino za prostore od 50 na 25 dinarjev za kvadratni meter, da s tem enogodičnu vsakemu obrtniku udeležbo pri razstavi. Pozivamo vse obrtnike, da se odzovejo povabilju odbora in se razstave, ki je za razvoj in procvit obrti neizmerne važnosti, zanesljivo udeležijo.

Iz stranke.

Občni zbor kraj. org. za kolizejski okraj v Ljubljani se je vršil v torek 30. maja t. l. Na občnem zboru je bil izvoljen sledeči novi odbor: Predsednik tov. Josip Ambrožič, podpredsednik Oroslav Ilešič, tajnik Rudolf Podpac, blagajnik Fran Salehar, odborniki: Ivan Klepec, Rudolf Juvan, Hilarij Lavrončič in Ferdo Podbevšek. Za pregledovalce računov sta bila izvoljena L. Fratina in Leskovec. Novi odbor iskreno pozdravljamo in ga vabimo k vstrajnemu delu.

Narodno - soc. stranka je bila zastopana pri poročnih svečanostih našega kralja po narodnem poslancu tov. Antonu Brandnerju, ki je ponese naše čestitke mlademu kralju in njegovi visoki nevesti.

Krajevna organizacija NSS za Kolizejski okraj priredi v soboto, dne 10. junija ob 8. uri zvečer v gostilni pri »Kaičiču«, Dunajska cesta, članski sestanek. Tovariši! Udeležite se ga polnoštevilno in pripeljte s seboj somišljenikov. Ako se povrnejo naši delegati v tem času iz Prage, bo tudi ta točka na dnevnem redu. — Odbor.

Izdaja konzorcij »Nove Pravde«. Tiska »Zvezna tiskarna« v Ljubljani. Glavni in odgovorni urednik: Vladimir Kravos, uradnik, Ljubljana.

Kdor hoče imeti reš s pravimi predvojnimi barvami prepleskano hišo, naj se obrne edino le na domačo tvrdko

Tone Malgaj
pleskar in ličar
Ljubljana,
Kolodvorska ulica šte. 6.
IVANA ZORKO, LJUBLJANA
Sv. Jakoba nabrežje 23
kupuje in prodaja
vsakovrstno starino

Zaloga čevljev DRAGOTIN ROGLIČ, Koroška cesta 19, MARIBOR
Ilastnega izdelka komisijska zaloga pri Betki Lešnik. Gosposka ulica 14.

Slovenska eskomptna banka
LJUBLJANA. Šelenburgova ulica šte. 1.
Delniška glavnica: K 20.000.000.— Rezervni zakladi: K 6.500.000.—
PODRUŽNICE: Novo mesto, Rakek, Slovenjgradec
Izvršuje vse bančne posle najtočneje in najkulantneje. Telefoni št. 146, 458
Brzjavke: ESKOMPTNA

Jadranska banka Beograd
Delniška glavnica: Din 30.000.000.— Rezerva: Din 15.000.000.—
Podružnice: Celje, Cavtat, Dubrovnik, Ercegovi, Jeisa, Korčula, Kotor, Krani, LJUBLJANA, Maribor, Metkovič, Sarajevo, Split, Šibenik, Zagreb.
Naslov za brzjave: JADRANSKA.
Afilirani zavod: FRANK SAKSER STATE BANK, 82 Cortland Street, New-York City.